

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI 12

TSHIVENQA LUAMBO LWA HAYANI (HL)

BAMMBIRI •A VHURARU (P3)

•ARA 2008

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: AWARA 2¹/₂

Bammbiri i¹/₄i ¹/₄i na masia³/₄ari a malo 8.

PFESESANI

1. He¼i bammbiri ¼i na KHETHEKANYO THARU: A, B na C

KHETHEKANYO YA A: Zwibveledzwa zwa vhusiki (Maanea) (50)

KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwilapfu zwa (30)
vhudavhidzani

KHETHEKANYO YA C: Zwibveledzwa zwipfufhi zwa (20)
vhudavhidzani.
2. Ni lavhelelwa u fhindula mbudziso NTHIHI kha khethekanyo ya A, NTHIHI kha khethekanyo ya B na NTHIHI kha khethekanyo ya C.
3. Thomani khethekanyo I°WE NA I°WE kha sia¼ari ·ISWA, hune ya fhelela hone ni talele.
4. °walani zwi no vhalea, nahone nga vhuronwane.
5. Ni dzhiele nzhele mupele¼o, khethekanyo ya maipfi, kushumisele kwa madanzi, zwi ga zwa u vhala na tswayo khathihi na kuvhumbelwe kwa mafhungo.
6. U pulana na u sedzulusa mushumo wa¼u zwavhupi zwi po avhelwa maraga.
7. Vhulapfu ha zwibveledzwa:

KHETHEKANYO YA A: Maipfi a u bva kha 400 u swika 450

KHETHEKANYO YA B: Maipfi a u bva kha 180 u swika 200
(zwi re ngomu fhedzi)

KHETHEKANYO YA C: Maipfi a u bva kha 100 u swika 120

KHETHEKANYO YA A: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUSIKI (MAANEA)

Vhu¼e ha khan»iso ho vhaledzwa
Iyani kha sia¼ari ¼i tevhelaho

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha dza rathi dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo ya½u vhu vhe maipfi a u bva kha 400 u ya kha 450.

1.1 MAANEA A U VHUISA MUHUMBULO

Muphuresidennde wa ½a½waha wa Khorombusi ya Vhagudi ha thetshelisi zwililo zwa vhagudi. Hezwi zwi ita uri vhagudi vhanzhi vha humbule muphuresidennde wavho wa maho½a ane zwino o no vha thekhnikhoni. °walani maanea nga ½hoho heyi:

[50]

Muphuresidennde washu wa maho½a o vha e murangaphan»a wavhu»i

KANA

1.2 MAANEA A U BULETSHEDZA

Fu½aga ndi tshiga tshihulwane kha shango na lushaka. Fu½aga yashu i na mivhala yo fhambanaho. Mivhala heyi i na zwine ya amba. I ½aleleni nga vhuronwane ni ½wale maanea a u buletshedza nga hayo. °hoho ya maanea i vhekanyeni nga n»ila heyi:

Fu½aga ya lushaka ya Afrika Tshipembe

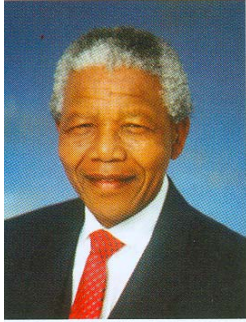
[50]

KANA

1.3 MAANEA A TSENGULUSO

Vhu½e ha khan»iso ho vhaledzwa Iyani kha sia½ari ½i tevhelaho

Mishumo mivhuya ye Vho-Mandela vha ita ndi tshipi»a tshihulwane tsha »ivhazwakale ya shango ¼ashu. ¼alelani tshifanyiso tshavho uri ni kone u humbula miꞑwe ya mishumo ye vha ita.

°walani-ha maanea nga ¼hoho heyi:

Zwe Vho-Nelson Mandela vha ita u bveledzisa shango ¼a Afrika Tshipembe

[50]

KANA

1.4 MAANEA A U HASELEDZA

Mikhwa ya vhagudi zwikoloni zwinzhi a i fushi. Vhathu vhanzhi vha ri zwi khou itiswa ngauri ¼hamu yo iliswa zwikoloni. °walani maanea nga ¼hoho heyi:

Vhu»i na vhuvhi ha u iliswa ha ¼hamu zwikoloni

[50]

KANA

1.5 MAANEA A U ¼A¼A KHANI

Mamvele na Madzhoni ndi vhagudi vha gireidi 12. Nga bureiki vho ima vurann»ani ya ki¼asirumu yavho, vho mbo »i vusa khani i si na vhukono ye na vhaꞑwe vhagudi vha tama u i dzhenelela. Mamvele u ri vhulwadze ha VWFM(Aids) vhomaine vha vharema vha a vhu tapulela kule ngeno Madzhoni a tshi tou pfu, a tshi ri zwo raloho zwi nga si itee. °walani maanea ane khao na ima na Mamvele kana Madzhoni. ¼hoho ya maanea nga i vhe heyi:

Vhulwadze ha VWFM(Aids) a vhu na dzilafho kana vhu na dzilafho

[50]

KANA

1.6 MAANEA A NGANETSHELO

Kha tshitediamu tshi re vhuṑoni ha ha¼u ho vha hu na mu¼a¼isano muhulu wa mitambo ya mvelele. Ni tshi khou ¼alela mitambo yeneyo, ho mbo »i bvelela tshiꞑwe tshiwo

tshi no takadzesa. °walani maanea nga %hoho heyi:

[50]

Ndo pfa ndo takala, nda takala na zwikunwane

¹HANGANYELO YA KHETHEKANYO IYI YA A: 50

KHETHEKANYO YA B : ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo ya½u vhu vhe maipfi a u bva kha 180 u ya kha 200.

2.1 MUFHINDULANO

Magaweni ndi mulindi wa vhengele %ihulwane %a ha Max, u shuma vhusiku. O ri musi a tshi khou ya Checkers u dobela vhana vhawe vhurotho, a mbo »i %angana na Ma%ele%ele ane a vha mugudisi sekondari ya Madandila. U tou lumelisana fhedzi vha mbo »i thoma u %a%isana khani. Ma%ele%ele u ri u shuma vhusiku a si zwavhu»i, ngeno

[30]

Magaweni a tshi ri u shuma vhusiku ndi zwavhu»i. °walani mufhindulano vhukati ha Magaweni na Ma¼ele¼ele.

KANA

2.2 MEMORANDAMU

Kha khamphani ine na shuma khayi ndi inwi minidzhere. Vhashumi a vha londi milayo ya khamphani. Vha dzhena mushumoni u lenga, vha tshaisa u ¼avhanya. Yunifomo a vha na ndavha na u i ambara. Inwi sa minidzhere ¼walani memorandamu une na »o u livhisa kha vhashumi vho¼he ni tshi khou kaidza n»owelo hedzo.

[30]

KANA

2.3 ATHIKILI

°walani athikili ni i rumele kha gurann»a ya *Daily Sun* ni tshi khou ¼ahisa mihumbulo ya¼u malugana na vhudzekani ha vhathu vha mbeu nthihi.

[30]

1HANGANYELO YA KHETHEKANYO IYI YA B: 30

KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha hone vhu tea u vha vhukati ha maipfi a 100 u ya kha 120.

3.1 KHUNGEDZELO

Khamphani ya 'Superga' i khou rengisa zwienda. Zwino inwi zwi kungedzeleni.

[20]

KANA

3.2 DAYARI

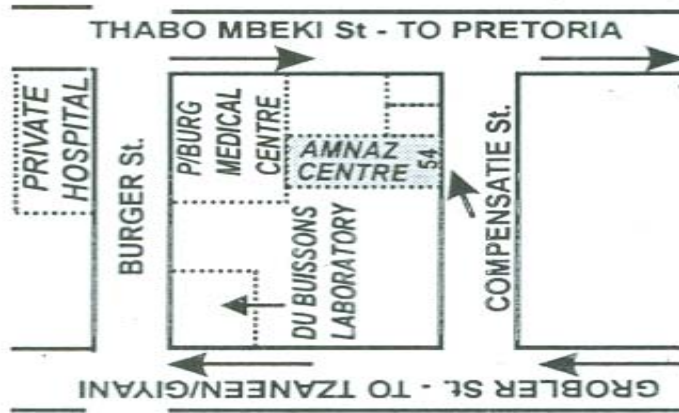
Tshikolo tsha ha½u tsho fara lwendo lwa pfunzo lwa u ya Durban. Lwendo ulwo lwo dzhia ma»uvha ma¾anu. Zwino inwi ½walani mafhungo e na rikhoda kha dayari ya½u.

[20]

KANA

3.3 MASIA

No vha ni kha tshi¾ira¾a tsha Grobler musi ni tshi ¾angana na mulwadze ane a khou to»ou ya kha sibadela tsha phuraivethe fhedzi a sa hu »ivhi, e ngomu goloini. Inwi mu laedzeni uri a nga tshimbilisa hani no »isendeka nga mapa wo ½ekedzwaho.

[20]

¹HANGANYELO YA KHETHEKANYO IYI YA C: 20

MARAGAGU¹E: 100